

Praha 28. dubna 2017
Č. j.: KAV-1457/P/2017

Stanovisko Akademické rady a Vědecké rady Akademie věd České republiky ke kontrolnímu závěru z kontrolní akce Nejvyššího kontrolního úřadu 16/19 Peněžní prostředky státu určené na účelovou podporu výzkumu a vývoje prostřednictvím rozpočtové kapitoly Grantová agentura České republiky

V pondělí 3. 4. 2017 vydal Nejvyšší kontrolní úřad tiskovou zprávu o výsledcích kontrolní akce v Grantové agentuře České republiky pod titulkem **Grantová agentura ČR nepodporovala větší provázanost výzkumu a praxe**. Podle závěrů Nejvyššího kontrolního úřadu nepodporovala Grantová agentura České republiky v letech 2011-2015 oblasti výzkumu s největším potenciálem pro praktické využití a větší propojení základního a aplikovaného výzkumu. V úvodní části zprávy Nejvyšší kontrolní úřad shrnuje svůj hlavní nález takto:

„NKÚ při kontrole zjistil:

GA ČR neplnila povinnost spolupodílet se na zajištění vazby základního výzkumu na další fáze inovačního procesu, která jí byla uložena *Národní politikou výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009–2015*. GA ČR nepodporovala orientovaný základní výzkum, přestože z národních koncepčních dokumentů tato potřeba jednoznačně vyplývá.“

V navazujícím seznamu nalezených pochybení Grantové agentury České republiky je pod bodem 1. uvedeno:

„1) Grantové agentuře České republiky byla uložena povinnost spolupodílet se na zajištění vazby základního výzkumu na další fáze inovačního procesu, přesto Grantová agentura České republiky tuto provázanost nesledovala, nevyhodnocovala a systematicky nepodporovala. Podpora projektů zahrnujících všechny fáze inovačního procesu přitom vede k zefektivnění činnosti výzkumných organizací“.

Kritika Grantové agentury České republiky obsažená v tvrzení v souhrnu i v navazujícím bodě 1. je podle našeho názoru věcně nesprávná. Svě stanovisko opíráme o následující argumenty:

Grantová agentura České republiky se ve své činnosti řídí zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), v platném znění, který v § 36 odst. 2) písmeno a) stanovuje poslání Grantové agentury České republiky „Grantová agentura České republiky zabezpečuje přípravu a realizaci skupin grantových projektů a dalších aktivit v oblasti základního výzkumu včetně veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích na podporu grantových projektů.“

Zákon č. 130/2002 Sb. s pojmem „orientovaný základní výzkum“ nepracuje. Zákon č. 130/2002 Sb. také jednoznačně stanoví, jaký orgán je kompetentní ke kontrole souladu programů předložených Grantovou agenturou České republiky s Národní politikou výzkumu,

vývoje a inovací, a tím je **Rada pro výzkum, vývoj a inovace**. Rada pro výzkum, vývoj a inovace je odborným a poradním orgánem vlády pro oblast výzkumu, vývoje a inovací a podle paragrafu § 35 citovaného zákona zejména zabezpečuje **přípravu Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací** ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a v souladu s mezinárodními smlouvami a její předložení vládě, a **kontrolu realizace Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací formou stanovisek k souladu programů výzkumu a vývoje předložených poskytovateli s Národní politikou výzkumu a vývoje před schválením těchto programů vládou**.

Z dikce § 35 odst. 2 písm. b) citovaného zákona tedy plyne, že pouze Rada pro výzkum, vývoj a inovace může vydat závazná stanoviska pro vládu o tom, zda jsou programy Grantové agentury České republiky nebo ostatních poskytovatelů v souladu s Národní politikou výzkumu a vývoje ČR. Vzhledem k tomu, že Rada pro výzkum, vývoj a inovace nikdy neshledala, že by některý z programů Grantové agentury České republiky nebyl v souladu s Národní politikou, považujeme uvedené **stanovisko Nejvyššího kontrolního úřadu za neopodstatněné a věcně nesprávné**.

Nejvyšší kontrolní úřad je podle zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, kompetentní prověřit „věcnou a formální správnost“ činnosti Grantové agentury České republiky z hlediska zákona č. 130/2002 Sb.; kontrola činnosti Grantové agentury České republiky z hlediska naplňování Národní politiky výzkumu a vývoje je zákonem vyhrazena Radě pro výzkum, vývoj a inovace, která shledala programy Grantové agentury České republiky s Národní politikou v souladu.

Výzkum a vývoj jsou nedílnou součástí procesu poznání jako celku a kvalitní základní výzkum vždy představuje výchozí základnu pro navazující výzkum aplikovaný a poté pro vývoj a inovace. Přípravou a realizací skupin grantových projektů a dalších aktivit v oblasti základního výzkumu je zákonem pověřena Grantová agentura České republiky. Skupiny grantových projektů v gesci této grantové agentury tak představují jeden z významných nástrojů uskutečňování základního výzkumu v České republice.

prof. RNDr. Eva Zažímalová, CSc.
předsedkyně
Akademie věd ČR

RNDr. Antonín Fejfar, CSc.
předseda
Vědecká rada Akademie věd ČR

MVDr. Pavel Bělobrádek, PhD., MPA, místopředseda vlády pro výzkum, vývoj a inovace, předseda Rady pro výzkum, vývoj a inovace

Ing. Miloslav Kala, prezident Nejvyššího kontrolního úřadu

RNDr. Alice Valkárová, DrSc., předsedkyně Grantové agentury České republiky

prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc., MBA, předseda České konference rektorů